Ч. 43. Неділя 23 лютого (8 марта) 1903 Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З ради державної. — Фінляндскі суди в российскім урядовім осьвітленю.)

Вчерашне засїданє палати послів, з причини виїзду многих послів до Праги на похорон бл. п. Ріґера, тревало дуже коротко. Палата не радила над нїякою важнїйшою справою, лише Міністри скарбу і рільництва відповідали на деякі інтерпеляциї. Слїдуюче засїданє відбуде ся ві второк, а на дневнім порядку того засїданя стоять справи: перше читанє бюджету, перше читанє угодових законів і справозданє комісиї господарчої о законі що-до відшкодованя тих властителїв худоби, котрим з причини зарази вибито худобу з уряду.

Оногди подали ми вість, що члени фінляндского сенату в Або подали ся до димісиї з причини недопущеня сьвідків до розправи против ґубернатора Кайґородова. Про ту справу оповідає урядова „Фінляндская Ґазета“ в той спосіб: Постановою з д. 1 серпня 1902 р. установлено новий порядок для судової одвічальности урядників. І так установлено, що урядника можна до карної одвічальности потягнути лише на підставі розпорядженя єго власти, і длятого приватний чоловік, коли почує ся обиджденим діяльностию урядника, повинен звернути ся з жалобою не до суду, а до власти того урядника. Рівночасно з тою постановою, виданою з конечности для забезпеченя урядників від неправильного тяганя по судах, запоряджено розтягнути єї обовязуючу силу також на всї справи службових провин урядників, котрі вже ведуть ся у фінляндских судах, але ще не покінчені правосильними вироками. Наслїдком того запорядженя фінляндский сенат приказав підвластним судам застановити всї справи службових провин, які би в них уже вели ся, і передати їх властям обжалованих. Замість виконати се розпорядженє фінляндского сенату, абоский суд посунув свою зухвалість до того, що припоручив міскому судови в Гельсінґфорсї перевести публичне слїдство з причини жалоби маґістра фільософії Термана і кандидата медицини Гофштрема на нїляндского ґубернатора Кайґородова, котрого обжаловано о надужите власти при усмирюваню розрухів в цьвітни минувшого року. Абоский суд вислав навіть до Гельсінґфорсу окремого прокуратора, щоби був при переслухуваню сьвідків (над вісїмдесять осіб). Таким способом абоский суд відказав фінляндскому сенатови послушеньства і станув понад законом. Для свого оправданя ужив суд звичайного викруту сепаратистів, що мов то згадана повисше постанова противить ся основним правам краю і длятого жаден Фінляндець, шануючий ті права, не повинен їй віддавати ся. Але, яке то іменно основне право Фінляндиї нарушено тою новою постановою, сего очивидно не сказано: а не сказано сего попросту длятого, бо жадного такого права нема і нїколи не було. Першу перестorогу дано фінляндским судам д. 13 вересня м. р., коли 9 членів трох судів з царского приказу увільнено від урядованя за те, що не послухали приказу фінляндского сенату що-до надісланя інформаций, конечних для уведеня в житє військового закону з р. 1901. Нинї оголошуємо новий указ, котрим звільнено від уряду 16 членів абоского суду. Є се друга і поважнїйша пересторога. В першім випадку узнано за можливе обмежити ся на звільненю від уряду лише по трех старших членів з кождого суду; тепер поступлено острійше, бо звільнено всїх непослушних царскій волї. Крім сего відкликано д. 10 лютого всї розпорядженя, видані в справах о службові надужитя з причини переступленя царских постанов і указу з дня 1 серпня м. р., а припоручено ґенерал-ґубернаторови і сенатови ужити всяких прислугуючих їм способів, щоби не допустити до нїякого нарушеня тих постанов і того указу. Зараз по отриманю сего указу фінляндский сенат зібрав ся дня 11 лютого на надзвичайне засїданє і на внесенє ґенерал-ґубернатора приказав фінляндским судам відкликати всї розправи, назначені з приказу абоского суду, і оповістити в урядових ґазетах шведскій і фінській, що згідно з царским указом відкликано засїданє гельсінґфорского суду міского, назначені на д. 13 і 14 лютого для переслуханя сьвідків з причини жалоби маґістра фільософії Термана і кандидата медицини Гофштрема на нїляндского ґубернатора. Річ певна, що царский указ буде точно виконаний і що не прийде анї до суду над нїляндским ґубернатором анї до переслухуваня сьвідків. Але коли би міский суд схотів дальше опирати ся і не услухав приказу фінляндского сенату, то очивидно буде до послуху приневолений.

28)

СЕРЦЕ СЬВІТА.

(З анґлїйского — Г. Райдера Гаґґерда.)

(Дальше).

— Цібальбаю, — сказав я, — не можу заступати вашої і моєї справи, хоч то значить погибель для нас, бо я присяг, що не стану межи отсими обома. Нинї вже другий раз в моїм житю пристрасть женщини нівечить мої пляни.

Цібальбай не відповів менї на то нїчого, лиш сказав, звернувшись до сеньора:

— Білий чоловіче, ви чули слова вашого приятеля, котрі повинні вас глубше тронути, як всяка просьба. Чи стоїте все ще при своїм і хочете все ще користати з дурного розуму моєї доньки? Памятайте на то, що ваш тріумф буде лиш коротко тревати, бо коли Тікаль за кілька годин верне, то я єму все скажу і видам вас в єго руки. Тодї нехай Господь Бог буде вам милостивий, бо він чоловік мстивий, а житє, що стоїть межи володїтелем а женщиною єго вибору, не треває довго. Отже послїдний раз, дайте менї відповідь: Чи вибираєте житє, чи смерть?

— Вибираю смерть, — відповів він спокійно. — Жаль менї вас, Цібальбаю, та й ще більше тебе, Іґнацьо, мій друже; але то судьба винна вашому нещастю, а не я. Коли Іґнацьо не може забути своєї присяги, то тим менше можу і я забути на то, що присяг.

— А я, мій милий, готова з тобою жити й вмирати, — сказала Мая. — Пімсти ся на нас, тату, коли хочеш, а коли того бажаєш, то віддай того чоловіка, до котрого мене серце тягнуло через гори і пустиню, в руки Тікаля, щоби він притерпів смерть, але памятай на то, що він по смерти буде ще кріпше стояти при менї, як за житя, бо я піду борзо за ним на тамтой сьвіт.

Тодї прокляв Цібальбай свою доньку страшними словами. Але Мая кинулась єму до ніг і стала з плачем благати:

— Ох, тату, возьми назад ті слова і пощади мене. Чи нема у тебе милосердия для серця женщини?

— Ах! — сказав він, — якраз тілько, що й у тебе для мого смутку і мого сивого волося. Чомуж би я мав себе щадити, дївча, коли ти не щадиш свого батька? Моє проклятє вже висказане, а я ще лиш додам, щоби тобі остаточно серце пукло. Ах! Тобі і тому чоловікови, що позбавив мене твого послуху і твоєї любови.

Тодї нараз перестав він говорити, очи пішли єму в стовп і помутнїли, він витягнув руки і повалив ся на землю.

VI.

Заговір.

Сеньор і я приcкочили до него, але вже за пізно.

— Ох, він помер, — заридала Мая; — тато мій вже не жиє і помер з проклятєм на устах для мене.

— Нї, — відозвав ся сеньор, — він ще не помер, бо серце в нїм ще бє ся. Принесїть води, Мая.

Она пішла по воду і через дві години намучили ся ми коло него, відтираючи єго, але на дармо. Наконець, коли ми по безуспішних трудах стали відпочивати, отворили ся двері і Тікаль вернув.

— Що то? — спитав він, побачивши, що Цібальбай лежить, не рушаючись. — Чи старий спить?

— Так, спить, і менї здає ся, що вже більше не пробудить ся, — відповів сеньор. — Слова, які нинї до вас сказав, сповняють ся, і внеодовзї буде вам правно то належати ся, що ви собі силою присвоїли.

— Нї — сказав на то Тікаль — правно належить ся то госпожі Маї, хоч могло би силою моїм стати, скоро би она не схотїла відступити менї то з власної волї. Але скажіть, що стало ся.

Я вмішав ся борзо до розмови, побоюючись, що сеньор міг би за богато зрадити.

— Він по трудах дороги і від зворушеня вчерашного дня ослаб був дуже на силах. Коли ви пішли, зачав він говорити о ваших предложенях і нараз єго пошибло. Менї, вязневи, поправдї сказавши не яло ся говорити о ваших справах, але все-таки, пане, то не буде добре виглядати, коли ви того, що був колись касиком, лишите тут без всякої помочи і даєте єму умерти, бо люди готові казати, що ви єго

Новинки.

Львів дня 7 го марта 1903.

— Є. Е. п. Віцепрезидент краєвої дирекциї скарбу др. В. Коритовский повернув до Львова і обняв урядоване.

— Іспити для лїсових господарів. Ц. к. Намістництво оголошує, що подаия о допущене до державного іспиту для лїсових господарів і лїсових помічників в службі технїчній і охоронній — вносити треба до дня 31 марта с. р.

— Комітет основателїв рускої школи музичної відбув оноді в „Соколї" засїдане під проводом проф. Вахнянина і при участи відпоручників тов. „Боян". Одвітно до гадок, висказаних красним і вичерпуючим рефератом проф. Вахнянина, ухвалено по вичерпуючій дискусиї, основуючу ся школу музичну назвати не „консерваториєю", але „Висший Інститут музичний", котрого плян науковий не може однак бути низший від пляну істнуючої вже у Львові школи музичної, під фірмою: „Консерватория тов. музичного". Заразом установлено загальні начерки орґанїзациї нового „Інститута" і висказано надію, що він увійде в житє вже в осени сего року.

— Публичні відчити у Львові будуть відбувати ся заходом „Кружка українських дівчат" в отсім порядку. Ві в т о р о к від години 5—6: Вп. др. І. Франко „Данте Алїґєрі і його Божественна Комедия", — від години 6—7: проф. др. Студиньский „Старинна руска повість". В п я т н и ц ю від год. 5—6: проф. Боберский „Ваймар тепер а передше", — від години 6—7: проф. др. Колесса „Українська лїтература XIX. в. до Шевченка". Замість проф. Левицкого, котрий є перешкоджений, обняв ласкаво в послїдній хвили ряд викладів п. др. Франко. — З огляду на се, що саля в руській ґімназиї на долинї показала ся за малою, виклади будуть відбувати ся на 3 поверсї. Видїл „Кружка" просить о численну участь. Вступ від особи на два виклади 10 сот.

— Репертуар руского театру. Н е д ї л я, дня 8 марта с. р. на загальне жадане другий раз: „Ой не ходи Грицю та на вечерниці" драма в 5 діях зі сьпівами і танцями М. Старицкого і дра Александрова. В ролї Марусї виступить п-нї Гембіцка, а в ролї Гриця п. Барвіньский. — В т о р о к, дня 10 марта „Шельменко деньщик" комедия в 5 діях Гр. Квітки. — С е р е д а, дня 11 марта „Власть тьми" драма в 5 діях а 6 відслонах Л. гр. Толстого. — Ч е т в е р, дня 12 марта „Палавило" штука в 5 відслонах К. Глиньского. — С у б о т а, дня 14 марта „Дон Цезар", оперета в 3 діях Деллїнґера.

— Землетрясеня. В Карльових варах (Карльсбадї) і охрестности в Хебі (Еґер), Красницях, Аш і в Плянен в Саксониї дало ся в ночи на 5 с. м. почути досить сильне землетрясене. В Карльсбадї чути було перше землетрясене о пів до 10-ої, друге о 10 год. вечером, відтак дня 6 с. м. о 3 і о 6 год. досьвіта. Перше трясене було найсильнїйше, але не зробило нїякої шкоди, анї не вплинуло шкідливо на карльсбадскі цїлющі жерела Здаєсь, що найсильнїйше було землетрясене в Унтербекенберґ в Саксониї, де наробило великої шкоди в деревляних домах.

— Бійка студентів в Градци. В однїй з каварень в Градци прийшло оногди до бійки межи студентами хорватскими а нїмецкими та італїяньскими. Причиною бійки були народнї відзнаки Хорватів, яких они не хотїли здоймити на приказ нїмецких студентів. Вислїдом сего дрібного непорозуміня було 16 арештовань і повибивані шиби та поломані крісла.

— Убив брат брата. Стало ся се в селї Вигнанцї під Чортковом. Два брати, Осип і Іван Дзоники — не могли погодати ся на батьківскім ґрунтї; молодший Осип уступив ся старшому з очий і пішов на службу. Та Івана се гризло і соромило, кликав брата до дому, а коли той відмовив, тогди Іван, розсердившись, убив брата одним ударом бука в голову. Злочинця увязнено.

— Зухвалі злодиї. Чотири злодиї ограбили вчера в зухвалий спосіб учителя народного п. Михайла Микетиня, при ул. Гофмана ч. 30. Два з них лишили ся в брамі на вартї, а два отворили витрихом помешкане п. М., в котрім лежала недужа, в пятім дни по злогах жена п. М. і взяли ся забирати все, що лиш дало ся. Коли пані М. стала кричати, один із злодиїв загрозив її долотом, а відтак спакувавши богато одіня і біля, вийшли з хати. Пані М. вибігла за ними на коритар і кликала помочи, але на дармо. На щастє видів злодиїв шлюсар Бронислав Н., але зі страху перед ними сховав ся і аж коли они вийшли, пішов за одним з них та казав его арештувати на улици Курковій. Другого злодія спосеріг знов технїк п. Г. П. а набравши підозріня, казав его арештувати на ул. Пекарскій. Злодиї покидавши пакунки, повтїкали, але їх незадовго зловлено. Один з них називав ся Володислав Вайда а другий Александер Шварц і оба мешкали на Замарстинові. Річи п. Микетиня вернули ся всї, а коли ще й пані М. несподївана гостина зухвалих злодиїв не пошкодить на здоровлю, то буде могла сказати, що цїла пригода закінчила ся щасливо.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— З м і н а п л о д і в в г о р о д ї. Хто має город, хотів би мати з него і як найбільший зиск, а то може лиш тодї бути, коли можна з него кілька разів збирати. Длятого треба насамперед знати, як зміняти плоди в городї а відтак мати на час потрібне насїнє і розсаду. Зміна плодів єсть длятого потрібна, бо не вся городнина любить і потребує однаковий ґрунт; однїй потреба сьвіжо погноєного, друга обійде ся без того, а навіть сьвіже погноєне може бути для неї шкідливе. Такі практичні городники і писателї городничі як Беттнер і Гельд радять всїм, а особливо тим, що беруть ся перший раз до господарки в городї або хотять в нїм завести уліпшену господарку, заводити дволїтну зміну плодів. В тій цїли треба город подїлити собі на дві части і коли город минувшого року був цїлий погноєний, погноїти тепер сьвіжо лиш одну его часть, а другу ли-

---

убили. Чи нема у вас яких лїкарів, котрих можна би на поміч закликати?

— Що я єго убив! Певно, що готові так говорити. Але ми маємо лїкарів а найлїпший і найбільший то Маттаі, мій тесть. Зараз его пришлю. Але, Мая, заким піду, чи не маєте і словечка для мене?

— Чи у тебе серце з каменя, що ти менї в такій хвили не даєш спокою? Коли мій тато подужає або умре, то я дам тобі відповідь.

— Нехай і так буде, госпоже — сказав він — буду ждати аж до того часу. А тепер піду, бо коли вість рознесе ся по містї, то готова викликати непокої.

Минув якийсь час, відтак з'явив ся Маттаі а з ним і его помічник. Не кажучи і слова, приступив він до Цібальбая і придивляв ся єму уважно. Відтак вляв єму до рота якогось лїку і постояв коло него, як би чекав, чи він не підойме ся, але Цібальбай не рушав ся.

— Дуже зле — сказав Маттаі. — Бою ся, що він вже не прийде до себе. Як то стало ся?

— Мій тато повалив ся на землю в хвили, коли мене прокляв — сказала Мая.

— Та за щож він вас прокляв, госпоже?

— Бо я не хотїла приймити руки Тікаля, котрий хоче взяти собі мене за жінку, замість Нагви, твоєї доньки.

— Як же він може хотїти брати вас собі за жінку, коли він жонатий? Хибаж можуть бути дві дами серця? — сказав на то Маттаі.

— Нї — відповіла Мая спокійно — але мій свояк заявив, що готов розвести ся з твоєю донькою або й убити єї — та й вас, Нагви, з нею — скоро би я схотїла заняти єї місце.

Маттаеви очи аж засьвітили ся з гніву.

— Так він казав! Так сьмів він казати? Ой! нехай же стереже ся! Я его видвигнув, я можу его й скинути. Говори дальше, госпоже.

Він так предкладав і мій тато годив ся на то, бо він знав, що ви були у змові на него, отже не мав нїякої причини тому противити ся і брати вас та вашу родину в оборону. Але хоч мій тато і годив ся, то я тому була противна, бо люблю отсего білого чоловіка, котрого ви називаєте сином моря.

* * *

Минули два днї по тім і наконець, в ночи, прийшов Маттаі знову.

— Простїть, що так пізно приходжу — сказав він увійшовши — але мій намір єсть тайний а ніч до того найлїпша. Що чувати з Цібальбаєм?

— Він ще жиє—відозвав ся я. — Ходїть і подивіть ся самі.

Маттаі приступив до постелї, підніс повіки старому чоловікови і послухав, чи серце в нїм бє ся.

— Вже не довго буде жити — сказав він наконець.—А смерть то ще найлїпша для него. Але тепер до мого дїла. В містї дуже заворушило ся і ходять дивні вісти. Кажуть, що Тікаль убив Цібальбая і многі жадають, щоби тебе, госпоже, вивести перед нарід та щоби ти стала кацикомна его місце. А дїло стоїть так, що Тікалеві приятелї напирають на него, щоби він і тебе, госпоже, тай обох чужинцїв виправив на тамтой сьвіт, коли вже не може скинути із себе підозріня, що убив Цібальбая, щоби нїхто не оспорював єму его права. Нинї по полудни він вже підписав був декрет, але відтак відкликав его назад і я видів, що его серце перемогло у него розум і він не годен був в такий спосіб розстати ся з тобою, госпоже. Мимо того не можу таїти перед вами, що ваше положене єсть дуже поважне і вашому житю грозить небезпечність кождої хвилї.

Коли він замовк, спитала Мая тихим голосом:

— А ти не маєш нїякого пляну, Маттаі, щоби нас виратувати?

— А нащож менї, госпоже, коли моя родина через твою смерть найбільше зискає?

— Та й я не знаю, нащо би вам мати якийсь плян, старий чоловіче! — відозвав ся на то сеньор сердито; — але добре зробите, коли борзенько якийсь придумаєте, бо інакше не вийдете живцем звідси — і коли він то говорив, заступив скорим рухом Маттаеви двері.— Коли ми маємо бути убиті, як ті птицї в клїтцї, то бодай вам насамперед скрутимо голову. Розумієте мене?

— Розумію, сину моря — відповів Маттаі, зжахнувшись сеньорових сьвітячих очий і витягнених рук. — Але я би хотїв, щоби ви щось зрозуміли, а то, що коли не вернете зараз на своє місце, то на дворі суть люди, котрі зараз увійдуть мене шукати а тодї — —

— А тодї знайдуть вашого трупа — перебив єму сеньор — і що вам поможуть ваші пляни і заговори, коли з вас буде кусень мертвої глини?

— Правда, що мало, то мушу признати— відповів Маттаі. — Але моїй доньцї, котру більше люблю як себе, буде все-таки якась користь з того, а я мушу і тим вдоволити ся. Але не сердьте ся так, білий чоловіче. Я лиш спитав, на що менї якогось пляну, але не сказав, що не маю нїякого.

— Ну, то кажіть борзо, який маєте — сказав сеньор.

Маттаі поклонив ся і відповів.

— Ваше бажане сходить ся з моїм: але я не знаю, як мій плян сподобає ся госпожі Маї, і длятого передовсїм хочу вам виразно сказати, що вам не лишає ся нїякого вибору. Ваше житє в моїй руцї. Отже слухайте: Тікаль міг лиш тим успокоїти нарід, що обіцяв вивести госпожу Маю в день прибуваючої води в сьвятини бога перед раду, а відтак досьвіта перед цїлий нарід. Цібальбаєві слова зробили на нарід велике враженє і люди хотять знати, що

шати непогноєну; коли же город минувшого року не був гноєний, то тепер погноїти одну часть добре а другу лиш трохи. На сьвіжо погноєній части треба садити такі ростини як всілякі роди капусти, салату, селеру, пори, салату, шпінат, томати (помідори), огірки і дині; на непогноєній або лиш слабо погноєній садити: моркву, редьку і редьковку, фасолї, горох і біб, цибулю та всіляке кухонне зілє. В слідуючім роцї треба плоди змінити: погноєну сего року часть не гноїти, але садити на ній ті ростини, що сего року садило ся на непогноєній, а непогноєну сего року часть добре погноїти і садити на ній ті ростини що були на погноєній части. Але того ще не досить. Коли садимо щось на грядцї, то мусимо розважити, що на ній торік росло і не садити на ній такі самі або подібні їм ростини, які вже торік на ній росли. А дальше: коли зберемо щось з грядки сего року, то нехай она не стоїть пусто; треба єї знов засадити, але підобрати відповідні для неї ростини. На грядках, де торік росла червона (волоска) або біла капуста, котрі потребують богато гною, треба сего року сіяти моркву і садити фасолю. На грядках, де вже в мартї сіє ся ранну салату, можна в маю і з початком червня сіяти огірки, томати і динї. В загалї треба собі поставити за правило, що не можна садити рік за роком тоті самі ростини на однім і тім самім місци. Коли вже визначимо, в котрій части города маємо садити яку городнину і там поробимо грядки, то треба ще й для кождого рода ростин підобрати відповідні грядки. Наконець треба ще й то знати, які ростини можна садити між другими, а не мішати як небудь однї з другими. Хто того добре не знає, зробить найлїпше, коли не буде садити однї ростини між другими лиш всї окремо. Найлїпше садити такі ростини між другими, котрі не однаково розвивають ся і не забирають однї другим місця. Так можна н. пр редьковку сїяти між всілякою иншою городниною, каляфіори межи огірками, петрушкою і зрізованьцем можна обсаджувати всї грядки і т. п.

— Вовкиня або лубін (люпін) належить до тих ростин, котрі надають ся на пашу і на зелений гній. На пашу може ся ростина бути придатна в більших господарствах де уміють з нею обходити ся і мають на то відповідні способи; в менших господарствах, она яко пашна ростина менше придатна; именно же зерно з неї, котре має найбільше поживної вартости, єсть гіркаве і має в собі твориво, котре у овець і коний викликує хоробу подібну до жовтачки а звану „люпінозою". Зерно треба длятого аж відповідно прилагодити (вимочувати), щоби єго зробити придатним на пашу. Але за то єсть вовкиня дуже придатна на зелений гній. На єї корінцях знаходять ся маленькі ґузки або бородавочки, котрі втягають в себе з воздуха т. зв. душень або азот, дуже потрібний для всїх ростин господарских. Той душень або азот єсть то т. зв. перзотвориво ґаз, котре знаходить ся у воздусї і в обірнику, отже де нема обірника, там можна єго стягнути вовкинею з воздуха і піддати земли. Найлїпше надає ся до того жовта вовкиня; єї лишає ся, щоби аж зацвила а відтак привалковує ся і приорює ся.

— Пригоненю худоби на пашу треба зважати на слїдуючі правила: Виганяти треба аж тогди, коли є вже досить пашї. Перехід з зимівлї на пашу повинен поступати постепенно; зразу треба худобинї заким єї вижене ся на пасовиско, давати що дня сухої пашї. Треба виганяти аж тодї, коли пасовиско вже добре обісхне. Треба уважати на то, щоби на пасовиску була добра вода до поєня; де єї нема, треба худобу перед вигоненєм дома напоїти. На сухі пасовиска виганяти худобу по дощи а на мокрі лиш підчас посухи. На нездорові пасовиска, де багна і калабанї, не треба виганяти худоби. Наконець треба і на то зважати, щоби пасти худобу лиш на одній части пасовиска, а на другій щоби тимчасом трава підрастала.

Переписка.

Читальня в Добр.: Про управу вовкинї (лубіну) не дасть ся кількома словами богато сказати. Ми свого часу писали о тім обширно і ще при нагодї повторимо, а коротенько знайдете повисше. Насїня вовкинї дістанете в „Народ. Торговли" у Львові, в Банку рільничім тамже, або в торговли Мавтнера в Будапештї на Угорщинї. Платить ся по 10 до 12 корон (після курсу) за 50 кільо. Де можна дістати ручних і бензинових млинів, — не знаємо. Бензиновий млин, то був би хиба порушаний бензиновим мотором, а до того треба би мати той мотор, а то річ дорога. Бензинові мотори продає А. Коркес у Львові, ул. Городецка 10. Може він зможе дати Вам і яку інформацию про ручні і бензинові млини. — Фабрик материй і полотен єсть богато в Чехах, на Шлеску і Мораві, та годї їх тут вичисляти. У нас виробляють полотна в Корчинї. — Покладки расових курий продає Іван Ярема в Глинянах, але мусите подати, якої раси хочете мати; качачі та индичачі Анеля Півоцка, двірок Анелївка в Клепарові, почта Львів по 20 і 50 сот. за штуку.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 6-го марта: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·80 до 8·—; жито 6·40 до 6·70; овес 6·20 до 6·50; ячмінь пашний 5·50 до 5.75; ячмінь броварний 6·— до 6·25; ріпак 9·— до 9·25; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 9·— до 10·50; вика 6·— до 6·30; бобик 5·75 до 6·25; гречка —·— до —·—; кукурудза стара 6·— до 6·25; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 55·— до 86·—; конюшина біла 75·— до 110·—; конюшина шведска 85·— до 95·—; тимотка 35·— до 42·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 7 марта. Комісия парляментарна Кола польского постановила домагати ся скликаня сойму галицкого ще на весну сего року.

Прага 7 марта. Наспіла сюди кондоленцийна телеґрама зі Львова від Є. Е. п. Намістника Галичини ґр. Льва Пінїньского на руки родини бл. п. Ріґера. Депутациї послів вже прибули. Участь публики в нинїшнім похоронї буде великаньска.

Константинополь 7 марта. Відповіди, дані міністрами в парляментах австрийскім і угорскім на інтерпеляцию послів в справі македоньскій, викликали в султаньскій палатї і у турецкого правительства велике вражінє.

Неаполь 7 марта. Барон Ротшильд віденьский занедужав на закажене крови. Стан єго безнадійний.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

буде, коли сповнить ся давне пророцтво і обі половини серця сполучені разом спочнуть знову на своїм місци. Цібальбай сказав їм, що він гадає, що бог обявить свій намір і покаже, що кождий має робити і для народа навіть рада серця сподїють ся якогось чуда. Госпоже, я старий і довгі лїта служив богам та приносив їм жертви та молив ся до них, але того я ще нїколи не чув, щоби боги давали таку відповідь, щоби єї людске ухо чуло. Менї здає ся, що єсть дуже богато богів, бо й отсї чужинцї мають своїх власних; і тому то, госпоже, я на мої старі лїта питаю ся, чи є дійстно боги, такі боги, котрих би люди не утворили собі не лиш із своєї гадки, але й відповідно до своїх власних пристрастий. Я не можу того сказати, але менї здає ся, що коли би я був в так прикрім положеню як ви нинї, то я би не був від того, щоби тим нїмим богам надати голос.

— Як ви то думаєте? — спитала Мая.

— Послухайте мене: Коли би тоті половини серця, що були розділені, зложити знов разом на вівтари, то боги, коли є якісь, мусїли би дати якийсь знак. Я, старий слуга сьвятинї, знаю, що старий знак на престолї єсть порожний, а коли би він случайно отворив ся, то могла би в нїм знайти ся якась рукопись, — стара рукопись богів, що вказувала би на теперішні часи — сьвітило для тих, що ходять в темнотї. А ось я случайно порпаючись в старих рукописях сьвятинї, знайшов одну, о котрій припускаю, що она була би великої ваги, як би она як раз в ночи пребуваючої води знайшла ся в сьвятинї знаку на вівтари.

Сказавши то, виймив він із своєї одежі малу плитку матового золота, що була записана сьвятим письмом.

— Прочитай єї — сказала Мая.

Маттаі став читати:

„Отсе єсть голос безіменного бога, котрий чув єго пророк в роцї побудованя сьвятинї, а котрого слова списав він на золотій плитцї та сховав у тайнім сховку сьвятого знаку в найсьвятійшім місци, щоби она промовила в далекім часї, коли пропавше знайде ся знову і день і ніч сполучать ся разом. Говорю до тебе, ненароджена донько начальника племени, котрої імя єсть іменем народу. Коли мій нарід постаріє ся і число єго зменшить ся, коли серця послабнуть, тодї, дївча, возьми собі мужа з народу білого бога, сина морскої піни, котрого має привести собі через пустиню, бо тодї мій нарід розросте ся знову і стане сильний, а край нехай належить до твоєї дитини і дитини бога, на всхід і захід, на північ і полуднє, дальше, нк можуть лїтати мої орли від всходу сонця аж до заходу".

Він перестав читати, а ми мовчки глянули одні на других, здивовані сьмілостию і зручностию старого єрея і заговірника. Мая перша відозвала ся.

— Ви підробили рукопись, Маттаі — сказала она холодно — а тепер хочете, щоби я вложила єї в сьвятий знак, бо ви пригадуєте собі дуже добре той проклін, який висказує ся в обрядї отвореня серця на того, хто оскверняє єго тайни і сьвяті знаки або в най сьвятійшім місци говорить неправду і присягає фальшиво. Коротко сказавши, коли не боїте ся мести божої, то все таки боїте ся мести братства.

— Поправдї сказавши, госпоже, я боюся одного і другого, бо коли зневажаю безіменного бога, то хто знає, як він пімстить ся. Але ви мусите вибирати — і то борзо — бо коли не схочете, то для всїх нас вийде з того шкода.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).